

Stockholm den 29 september 2023

R-2023/1164

Till Socialdepartementet

S2023/02179

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 29 juni 2023 beretts tillfälle att yttra sig över departementspromemorian Utökade befogenheter på särskilda ungdomshem och LVM-hem (Ds 2023:20).

Advokatsamfundet har förståelse för de olika frågeställningarna och att det kan finnas ett behov av reglering av användandet av elektroniska kommunikationstjänster, särskilt mot bakgrund av den utveckling som skett i samhället de senaste åren vad gäller så kallad rekrytering av ungdomar till gängkriminella nätverk och de svåra konsekvenser detta har medfört. Det är väl känt att användandet av, och tillgången på, elektroniska hjälpmedel på institutioner där ungdomar är placerade, i viss utsträckning, har möjliggjort och underlättat fortsatta kontakter med kriminalitet.

Utredningen tar sikte på de individer som vårdas såväl enligt LVM och LVU, som de som är dömda till sluten ungdomsvård. Advokatsamfundet ställer sig tveksamt till att förslagen ska omfatta samtliga dessa kategorier, då det till exempel är stor skillnad mellan att vårdas för ett missbruk enligt LVM, eller att vara placerad enligt LVU på grund av eget beteende, jämfört med att vara dömd för brott till sluten ungdomsvård.

De förslag som utredningen lägger fram riskerar att bli oproportionerligt. Det kan inte vara rimligt att man till exempel för vård enligt LVM och LVU, riskerar att drabbas av

inskränkningar som är att jämföra med de restriktioner som åläggs för häktade personer.

Restriktioner för häktade åläggs endast om det finns en risk för att förundersökningsåtgärder påverkas negativt. Restriktioner innefattar regelmässigt att en häktad person inte får ha tillgång till elektroniska hjälpmedel. Det är domstolen som ger åklagaren tillstånd att meddela restriktioner och åklagaren har därefter en skyldighet att göra löpande prövningar om lättnader i restriktionerna under förundersökningens fortskridande. Dessutom kan restriktionerna prövas av domstol i samband med omhäkningsförhandlingar, vilket kan ske så ofta som var 14:e dag.

Utredningen föreslår att beslut rörande inskränkning av användandet av elektroniska hjälpmedel ska få fattas av de institutioner där individen är placerad. Med utredningens förslag går en kontrollfunktion, jämfört med vad som gäller för restriktioner för häktade, förlorad. Institutionens beslut kan inte kontrolleras av domstol vad gäller nödvändigheten och proportionaliteten i inskränkningarna.

När det gäller utredarens förslag avseende möjligheten att besluta om inskränkningar av användandet av elektroniska hjälpmedel för de ungdomar som är dömda för brott till sluten ungdomsvård har Advokatsamfundet inget att invända mot förslaget, dock under förutsättning att ett sådant beslut kan överprövas av domstol i vederbörlig ordning.

I övrigt framstår utredarens förslag som väl avvägda i förhållande till den enskilde individens rättigheter och behovet av en reglering av användandet av elektroniska kommunikationstjänster.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander